

• POGOVOR Z NAŠIMA DELEGATOMA OB 13. KONGRESU ZKJ

V ospredju odgovornost

Že skoraj mesec dni je minilo od 13. kongresa ZKJ. Prek dnevnega tiska, radia in televizije smo imeli priložnost spremljati dogajanja na tem najpomembnejšem srečanju jugoslovanskih komunistov. Kongresa v Beo-

gradu sta se udeležila tudi dva delegata iz naše občine: Polde Maček iz Ljubljanske banke in Milan Kovačević iz SCT — tozda Mehanizacija. Z njima smo se o vtihih pogovarjali le nekaj dni po končanem kongresu.

POLDE MAČEK: PREBRODILI SMO ŽE MARIKATERE TEŽAVE

»Trinajsti kongres ZKJ je bil vrh vseh aktivnosti komunistov — od osnovnih in občinskih organizacij do kongresov v republikah in pokrajinah. Kongres je sprejel ocene in smeri nadaljnjega delovanja Zveze komunistov, kot so bile predlagane v poročilih, referatu predsednika CK ZKJ in v osnutkih resolucij, ki jih je kongres dopolnil in verificiral skupaj s pomembnim govorom predsednika ZKS Milana Kučana.« je povedal Polde Maček.

Kako ste občutili vzdušje kongresa?

Kongres je potekal delovno in vsak delegat, ki je imel srečo, da je prišel do besede, si je prizade-

val, da bi kaj več povedal o problemih okolja, iz katerega izhaja, o problemih naše družbe, o stranpoteh in napakah, ki so nas privedle v kritično situacijo; obenem pa nanizal predloge za izhod iz tega stanja. Mnogi delegati so tudi pretiravali z ocenami kriznega stanja, dramatizirali sedanjost ekonomski položaj in odnose v federaciji. Imel sem občutek, da nekateri premalo vedo, kako težke čase smo že imeli na naši poti nacionalne osvoboditve in socialistične graditve. Nam komunistom in delovnim ljudem je bilo najtežje v narodnoosvobodilnem boju, nič lažje v prvih letih svobode, ko ni bilo ne kruha

ne delovnih sredstev, ko smo začeli iz nič obnavljati našo porušeno domovino. Tudi leta ekonomskih in političnih pritiskov — v času informbiroja in tudi kasneje — niso bila lahka.

Se je na kongresu izoblikovalo mnenje kako iz krize?

Če imamo prej povedano pred očmi, se mi zdi, da je v sedanjem trenutku naš izhod iz krize mogoč in lažji, če bomo doumeli, da so problemi, ki so v tej družbi, naši problemi, da smo za mnoge krivi sami in da jih tudi premagamo lahko le sami, z naslonitvijo na svoje sile, na naše delovne ljudi. Tudi Vidoje Žarković, predsednik predsedstva ZKJ, je svoj referat končal s pozivom in prepričanjem hkrati, ko je dejal: »Tudi v tej veliki bitki bomo zmagali!«

Danes poznamo sovražnika: to je slab, neodgovoren odnos do dela, to so neizkoriščene delovne zmogljivosti, slaba investicijska politika, neupoštevanje in nasprotovanje ekonomskim zakonitostim, administrativna in voluntaristična politika v ekonomiji.

ji, birokratski etatizem na vseh ravneh, od občin do federacije, zapiranje v občinskih in republiške meje, inflacija...

Kakšno bi torej bilo sporočilo kongresa? Katere naloge so zdaj pred komunisti?

Zmaga v tej bitki je v našin rokah, a to zahteva od vseh komunistov, vseh delovnih ljudi v Jugoslaviji, da začnemo odločen boj za uresničitev dolgoročnega programa gospodarske stabiliza-

cije, za boljše delo, za samoupravljanje in za dosledno uresničitev dogovorjenega. To je glavno sporočilo kongresa. Odločnejši boj moramo napovedati slabemu delu in vsem drugim političnim, ekonomskim in družbenim življenju. Na čelu tega boja morajo biti komunisti in delovni ljudje, ki so pripravljeni dati vse od sebe za boljši jutri.

MILAN KOVAČEVIČ: SPOŠTOVATI USTAVO, ZAKONE IN DOGOVORJENO

»Organizacija kongresa je bila po mojem mnenju zelo dobra. Kongres je potekal predvsem v delovnem in ne le v manifestativnem vzdušju, kot se je to dogajalo doslej. Da je bil to res delovni kongres, se vidi tudi po številu prijavljenih razpravljavcev in po vsebini razprav. Na tem kongresu je bilo namreč izrečenih največ kritik na račun delovanja našega sistema. Mogoče smo celo preveč kritizirali,« je menil Milan Kovačević.

Na kongresu je bilo povedano, kaj vse ni tako, kot bi moralo biti, bilo je tudi povedano, kako bi

moralo biti. Bolj malo pa je bilo dorečenega o tem, kako to doseči.

Optimist sem in mislim, da se stvari morajo urediti na bolje. Glede glavnih usmeritev se v Jugoslaviji ne razhajamo. Sodim pa, da sam kongres konkretnih napotkov niti ni mogel dati, marveč morajo njegove usmeritve izvajati in strokovnih organih. Nekateri strukture se usmeritev doslej niso držale, niso spoštovale ustave in zakonov. Treba je doseči, da se vsi držimo zakonov in dogovorjenega; to je pot do rešitve. Tudi ta kongres je spre-

govoril o odgovornosti, ta pa je tudi v zvezi s spoštovanjem ustave in zakonov.

V kateri komisiji ste sodelovali? Zakaj ste se odločili prav zanj?

»Sodeloval sem v komisiji za razsemitve odločil zato, ker sem pričakoval, da bo prav v njej izrečenega marsikaj zanimivega, saj je z razvojem političnega sistema tesno povezan tudi naš družbeni in gospodarski razvoj.

Že v enem od prejšnjih vprašanj ste pravzaprav odgovorili na to, kakšne naloge so zdaj pred komunisti. Predvsem ste poudarili strogo izvajanje vsega dogovorjenega.

Pred mestno in občinskimi organizacijami je zdaj, da z ustreznimi metodami in načini mobilizirajo članstvo za uresničevanje dogovorjene politike in sklepov kongresa.

O problemih, izrečenih na tem kongresu, sem v teh dneh veliko razmišljal. Na kongresu so razpravljali tudi študentje o svojih težavah. Tudi jaz mislim, da bi morali prislusniti mlajšim ljudem, jim dati možnost zaposlitve in ustvarjalnega dela. Niso oni krivi za zdajšnje neurejeno stanje v stanovanjskem gospodarstvu, šolstvu...

Besedilo in sliki: D. J.

Bratstvo in enotnost v akciji

S kakšnimi vtisi so odhajali predstavniki Zveze rezervnih vojaških starešin Črne gore, potem ko so bili gostje občine Lj. Moste-Polje? Z njimi smo se pogovarjali pred odhodom v Kranj na vsejugoslovansko srečanje rezervnih vojaških starešin.

Zoran Radošević, štab teritorialne obrambe Tivat: Več takih srečanj bi moralo biti, ne samo rezervnih vojaških starešin. Predvsem je pri tem dragocena izmenjava izkušenj, prenašanje dobrih primerov dela. Tako bi lahko prišlo, recimo, do posveta o delu štabov teritorialne obrambe v obeh republikah.

Željko Sindik, Tivat: Tokrat sem že drugič v Sloveniji. Lahko rečem samo vse najboljše o tem, kako ste organizirali naš sprejem, naše bivanje pri vas v svoji občini, ogled delovnih organizacij in pogovore. Gostiteljem se zahvaljujemo za ves trud, za koristne pogovore in izmenjavo izkušenj.

Miljan Prelević, učitelj iz Bara: Takšne izmenjave obiskov moramo vsekakor nadaljevati. Saj se bomo tako še bolj zblížali, spoznali drug drugega. Pri vas se da veliko videti — in veliko naučiti. Program je bil izreden. Predvsem pa tovarštvo med nami!

Dragutin Stojković, starešina JLA iz Titograda: Takšno tovariško družjenje, medsebojno spoznavanje in seznanjanje z delom in izkušnjami je zame bratstvo in enotnost v akciji. Pohvala in zahvala gostiteljem, tovarišem iz občine in delovnih organizacij. Občinska organizacija ZRVS Lj. Moste-Polje je zelo dobra.

Vojo Radonjić, tehnolog, Titograd: Izredno lepo je tu, prisrčno ste nas sprejeli, iskreno. Prepričan sem, da bomo še naprej v stikih, kajti izmenjava izkušenj je izredno pomembna. Ni je stvari pri vas, ki nas ne bi navdušila.

J. Š.

Gostje iz Črne gore so obiskali tudi Julen. (Foto: D. J.)

Socialna varnost borcev NOV in vojaških invalidov

Socialno varstvo borcev in vojaških invalidov temelji na načelu ustave SFRJ, da je le-to trajna obveznost naše družbe. To načelo sta prevzela tudi občinska skupščina in statut občine Ljubljana Moste-Polje. Skupščina ima v ta namen svoje delovno telo — komisijo za zadeve borcev NOV.

Na podlagi navedenega načela je zavezniki zakonit urejena temeljna varnost borcev in vojaških invalidov, določene so njihove temeljne pravice. Z zakonom o temeljnih pravicah vojaških invalidov in družin padlih borcev ter s podzakonskimi predpisi (uredbami, pravilniki, odloki) ureja federacija njihovo temeljno varstvo enotno za vso SFRJ. Poleg pogoja za pridobitev lastnosti vojaškega invalida določa zakon temeljne pravice: invalidnino, dodatek za postrežbo in tujo pomoč, ortopedski dodatek, stalni invalidski dodatek, zdravstveno varstvo, brezplačno in znižano vožnjo in posmrtnino.

Na področju pravic borcev je federacija uredila temeljne pravice zaposlenih udeležencev NOV (borčevski dodatek), španski borcev in udeležencev NOG Grčije, imetnikov partizanske spomenice 1941, narodnih herojev in odlikovancev iz bivše Jugoslavije (pokojninski dodatek, letni prejemek za rekreacijo, zdravstveno varstvo, topliško — klimatsko zdravljenje).

S predpisi SR Slovenije je urejen dopolnilno varstvo borcev, vojaških invalidov in družin padlih borcev.

Med najvažnejšim dopolnilnim varstvom je varstvo vojaških invalidov, ki se izvaja po zakonu o vojaških invalidih.

Glede na to, da imamo v naši občini vojaške invalide in družinske in

validske upravičence, ki se niso uveljavili dopolnilnega varstva, predvsem pravice do invalidskega dodatka, bi v tem sestavku navedli pogoje in postopek za pridobitev invalidskega dodatka.

I. UPRAVIČENCI DO INVALIDSKEGA DODATKA SO

a) invalidi I. do V. skupine, ne glede na starost in zmožnost za delo
b) drugi vojaški invalidi in uveljavljeni vojaški invalidi, ki so dopolnili 60 let starosti (moški) oz. 50 let starosti (ženske) ali so popolnoma pridobito nezmožni.

Vsi ti morajo izpolnjevati nadaljnja dva pogoja:

a) da niso v delovnem razmerju in da ne opravljajo samostojne gospodarske ali poklicne dejavnosti;

b) da del rednih prejemkov na upravičenca ne dosega osnove za invalidski dodatek (osnova je najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo).

Ker je izračun deleža rednih prejemkov za upravičenca nekoliko bolj zamotan, naj pojasnimo nekaj zadev.

II. KAKO SE UGOTOVITA PRAVICA DO INVALIDSKEGA DODATKA IN NJEGOVA VIŠINA?

a) Ob izpolnjevanju pogojev iz I. točke lahko dobi pravico do invalidskega dodatka tisti upravičenec, ki

nima rednih prejemkov niti jih nimajo njegovi družinski člani. V tem primeru je invalidski dodatek enak najnižji pokojnini za polno pokojninsko dobo (trenutno 34.502,12 din).

b) če imajo upravičenec in njegovi družinski člani redne prejemke (in ob izpolnjevanju pogojev iz I. točke), lahko upravičenec pridobi pravico do invalidskega dodatka, če znesek (ki se dobi tako, da se seštejejo prejemki upravičenca, zakonca in vzdrževanih družinskih članov ter delijo nanje) ne presega zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo 34.502,12 din.

Razlika med deležem prejemkov na upravičenca in zneskom najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo predstavlja invalidski dodatek.

Ker se vsi prejemki pri ugotavljanju pravice in določanju višine invalidskega dodatka ne upoštevajo, je treba pojasniti:

III. KATERI PREJEMKI SE UPOŠTEVAJO, JE TREBA POJASNITI:

III. KATERI PREJEMKI SE UPOŠTEVAJO IN OD KDAJ?

Pri odmeri invalidskega dodatka se upoštevajo vsi redni prejemki upravičenca in njegovega zakonca (starostne, invalidske in družinske pokojnine, varstveni dodatek k pokojnini, katastrski dohodek od zemljišča, osebni dohodek zakonca ipd.), prejemki drugih družinskih članov pa le v primeru, če se štejejo za vzdr-

ževane (otroci, ki se redno šolajo, invalidni otroci, starši brez dohodkov). Za redne prejemke pa se ne štejejo prejemki po zveznih predpisih o vojaških invalidih (osebna in družinska invalidnina, dodatek za postrežbo in tujo pomoč, ortopedski dodatek), prejemki po zakonu o civilnih invalidih vojne (civilna invalidnina, dodatek za postrežbo in tujo pomoč) ter nekateri drugi prejemki (dodatek za postrežbo in tujo pomoč po predpisih skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja).

Vsi prejemki se štejejo iz decembra preteklega leta, razen osebnega dohodka zakonca, pri katerem se šteje povprečni mesečni osebni dohodek iz preteklega leta.

Navedeni prejemki se ne upoštevajo v celotni višini, zato naj pojasnimo:

IV. V KAKŠNI VIŠINI SE UPOŠTEVAJO REDNI PREJEMKI?

Redni prejemki upravičenca se upoštevajo v 80%, prejemki zakonca in vzdrževanih družinskih članov pa v 50%.

V. NEKAJ PRIMEROV IZRAČUNA PRAVICE DO INVALIDSKEGA DODATKA IN NJEGOVE VIŠINE

1. primer:

Vojaški invalid prejema invalidnino, ima pa tudi starostno pokojnino, ki je decembra 1985 znašala 60.000 din. Živi z ženo, katere pokojnina iz decembra 1985 je znašala 50.000 din.

Vojaška invalidnina upravičenca se ne šteje med redne prejemke, zato je pri izračunu pravice do invalidskega dodatka ne bomo upoštevali. Upoštevamo torej samo 80% osebne starostne pokojnine upravi-

čenca, kar zneske 48.000 din. Upoštevamo tudi 50% starostne pokojnine zakonca, kar zneske 25.000 din. Dobljena zneska seštejemo in dobimo znesek 73.000 din ter ga delimo na dva družinska člana (upravičenca in njegovo ženo), tako da znaša delež na upravičenca 36.500 din.

Ker je dobljeni znesek za 1.998 din (36.500 — 34.502) večji od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (34.502), invalidski dodatek upravičencu ne gre.

2. primer:

Družinska invalidska upravičenca živi sama in razen družinske invalidnine po padlem sinu v višini 10.225 din nima drugih rednih prejemkov (nima pokojnine ali katastrskega dohodka). Upravičenki gre invalidski dodatek v mesečnem znesku 34.502 din) polni invalidski dodatek), ker se družinska invalidnina po padlem sinu ne upošteva kot redni prejemek in se šteje, da je upravičenca brez rednih prejemkov.

3. primer:

Vojaški invalid prejema poleg vojaške invalidnine, ki se ne šteje kot prejemek, tudi starostno pokojnino, ki je decembra 1985 znašala 60.000 din. Živi v skupnem gospodinjstvu z ženo, ki je brez rednih prejemkov. Izračun invalidskega dodatka: Upošteva se pokojnina upravičenca v višini 80%, kar zneske 48.000 din. Ta znesek se deli na dva družinska člana (upravičenca in ženo) ter dobi znesek 24.000 din. Ker je dobljeni znesek manjši od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (34.502 din) invalidu gre pravica do invalidskega dodatka.

Višina invalidskega dodatka se izračuna tako, da se od zneska najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (34.502) odšteje delež dobljenih prejemkov na upravičenca (24.000 din), razlika pa predstavlja višino invalidskega dodatka, tj. 10.502 din (34.502 — 24.000 je 10.502).

Poleg pravice do invalidskega dodatka lahko upravičenci pod posebnimi, z zakonom določenimi pogoji uveljavijo tudi dodatek za postrežbo in tujo pomoč ter dodatek za samohranilce, ki znašata 60% najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo (v tem trenutku 20.701 din).

Če menite, da izpolnjujete navedene pogoje po zakonu o vojaških invalidih, vam svetujemo, da vložite pri službi za varstvo borcev in vojaških invalidov občine Ljubljana Moste-Polje ustrezno zahtevo (pisмено ali ustno na zapisnik). Zahtevi priložite pokojninski odrezek iz decembra 1965 za vas in za zakonca, potrdila o morebitnih drugih rednih prejemkih (potrdilo o povprečnem osebnem dohodku zakonca, če je ta še v delovnem razmerju), druga potrdila in dokumentacijo pa bo po uradni dolžnosti priskrbel upravni organ, ki vodi postopek.

Služba za zadeve borcev in vojaških invalidov občine Ljubljana Moste-Polje ima sedež v Ljubljani, Proletarska c. 1, soba 48-I in ima uradne ure ob ponedeljkih, sredah in petkih.

V naslednjem sestavku vas bo služba za zadeve borcev in vojaških invalidov seznanila z dopolnilnim varstvom borcev NOV in borcev drugih vojn.

LUCIJA ZUPAN, samostojna referentka za borce in vojaške invalide